

Mjölby kommun, Arbetsutskott 2025-10-06

§ 140

Diarienummer: KS/2025:8

Borgensavgifter för de kommunägda bolagen - beslut KF**Bakgrund**

När en kommun ställer ut lån till ett koncernbolag krävs ett räntepåslag. Om koncernbolaget lånar själva och kommunen tecknar ett borgensåtagande för lånet krävs också att kommunen ska ersättas för detta i form av en borgensavgift. Att det behövs en borgensavgift eller ett räntepåslag utöver den faktiska upplåningskostnaden beror på EU-lagstiftning avseende statsstöd. Det är inte tillåtet att ge offentligt ägda företag en konkurrensfördel genom att subventionera deras finansiering. Bolagens villkor för finansieringen ska vara marknadsmässig och motsvara den bolagen skulle erhålla om de hade varit ett fristående bolag. Vid sidan av EU-lagstiftning måste också Skatteverkets regler för internprissättning tas i beaktande. Räntepåslaget eller borgensavgiften får varken vara för hög eller för låg då det skulle kunna ses som skatteplanering och överföring av vinstmedel.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen följer årligen att den borgensavgift som tas ut mot kommunala bolag speglar skillnaden mellan att låna med kommunalborgen och med pantbrev. Vid behov av förändrad avgift ska det beslutas av kommunfullmäktige.

Inför beräkning av borgensavgift för 2026 har kommunen anlitat Söderberg och Partner för beräkning av borgensavgiften utifrån en modell som är i linje med tillämpliga lagar och regler. I dagsläget tillämpas Söderberg och Partners modell för beräkning av borgensavgifter på ca 200 kommunala bolag åt ca 80 kommuner. Modellen för beräkning av marknadsmässiga nivåer är datadriven och objektiv. Modellen ger också en automatisk följsamhet mot förändrade förutsättningar på kapital- och kreditmarknaden. Det i kombination med en individuell justering av nivåerna baserat på respektive bolags aktuella finansiella status samt aktuell kapitalbindning.

Mot Mjölby Svartådalen Energi tillämpas principen att Mjölby kommun följer den borgensavgift som majoritetsägarens beslutat.

Föreslagen justering av borgensavgifterna bedöms medför en lägre avgift till kommunen motsvarande 1 048 tkr utifrån nuvarande lån med kommunal borgen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2025-09-18

Söderberg & Partners – Analys borgensavgifter maj 2025

Muntlig information av redovisningsstrateg.

§ 140 försättning

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

1. Kommunfullmäktige beslutar att borgensavgiften för Bostadsbolaget i Mjölby AB fastställs till 0,40% för 2026.
2. Kommunfullmäktige beslutar att borgensavgiften för Mjölby Svartådalen Energi AB fastställs till 0,40% för 2026.
3. Kommunfullmäktige beslutar att borgensavgiften för Fastighetsaktiebolaget Mjölby industribyggnader fastställs till 0,80% för 2026.

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen
Kommunfullmäktige
Ekonomiavdelningen
Akten

Kommunstyrelsens förvaltning

Datum 2025-09-18
Diarienummer KS/2025:8Handläggare
Stefan Knutsson

Kommunstyrelsen

Borgensavgift för de kommunägda bolagen

Bakgrund

När en kommun ställer ut lån till ett koncernbolag krävs ett räntepåslag. Om koncernbolaget lånar själva och kommunen tecknar ett borgensåtagande för lånet krävs också att kommunen ska ersättas för detta i form av en borgensavgift. Att det behövs en borgensavgift eller ett räntepåslag utöver den faktiska upplåningskostnaden beror på EU-lagstiftning avseende statsstöd. Det är inte tillåtet att ge offentligt ägda företag en konkurrensfördel genom att subventionera deras finansiering. Bolagens villkor för finansieringen ska vara marknadsmässig och motsvara den bolagen skulle erhålla om de hade varit ett fristående bolag. Vid sidan av EU-lagstiftning måste också Skatteverkets regler för internprissättning tas i beaktande. Räntepåslaget eller borgensavgiften får varken vara för hög eller för låg då det skulle kunna ses som skatteplanering och överföring av vinstmedel.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen följer årligen att den borgensavgift som tas ut mot kommunala bolag speglar skillnaden mellan att låna med kommunalborgen och med pantbrev. Vid behov av förändrad avgift ska det beslutas av kommunfullmäktige.

Inför beräkning av borgensavgift för 2026 har kommunen anlitat Söderberg och Partner för beräkning av borgensavgiften utifrån en modell som är i linje med tillämpliga lagar och regler. I dagsläget tillämpas Söderberg och Partners modell för beräkning av borgensavgifter på ca 200 kommunala bolag åt ca 80 kommuner. Modellen för beräkning av marknadsmässiga nivåer är datadriven och objektiv. Modellen ger också en automatisk följsamhet mot förändrade förutsättningar på kapital- och kreditmarknaden. Det i kombination med en individuell justering av nivåerna baserat på respektive bolags aktuella finansiella status samt aktuell kapitalbindning.

Mot Mjölby Svartådalen Energi tillämpas principen att Mjölby kommun följer den borgensavgift som majoritetsägaren beslutat.

Föreslagen justering av borgensavgifterna bedöms medför en lägre avgift till kommunen motsvarande 1 048 tkr utifrån nuvarande lån med kommunal borgen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2025-09-18
Söderberg & Partners – Analys borgensavgifter maj 2025

Tjänsteskrivelse

Datum 2025-09-18
Diarienummer KS/2025:8

Kommunstyrelsens förvaltnings förslag till beslut

1. Kommunfullmäktige beslutar att borgensavgiften för Bostadsbolaget i Mjölby AB fastställs till 0,40% för 2026.
2. Kommunfullmäktige beslutar att borgensavgiften för Mjölby Svartådalen Energi AB fastställs till 0,40% för 2026.
3. Kommunfullmäktige beslutar att borgensavgiften för Fastighetsaktiebolaget Mjölby industribyggnader fastställs till 0,80% för 2026.

—
Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen
Kommunfullmäktige
Ekonomiavdelningen
Akten

Beskrivning av ärendet

Kommunstyrelsen följer årligen att den borgensavgift som tas ut mot kommunala bolag speglar skillnaden mellan att låna med kommunalborgen och med pantbrev. Vid behov av förändrad avgift ska det beslutas av kommunfullmäktige.

Inför beräkning av borgensavgift för 2026 har kommunen anlitat Söderberg och Partner för beräkning av borgensavgiften utifrån en modell som är i linje med tillämpliga lagar och regler.

Modellen som Söderberg och Partner tillämpar är datadriven och bygger på:

1. Marknadsräntor
2. Aktuell ränte- och kapitalbindning i låneportföljen
3. Finansiella nyckeltal
4. Nyckeltal från jämförelsematerial

För att identifiera rätt nivå på det bolagsspecifika påslaget görs detta i fler steg. Till att börja med tas utgångspunkten i olika räntekurvor vilka motsvarar upplåningskostnaden för bolag med en liknande kreditvärdighet. Genom detta erhålles marknadsmässiga nivåer, samt adekvata relationer mellan upplåningskostnaden för låntagare med olika kreditvärdighet.

Genom framtagande av räntekurvorna för marknadsräntorna inom olika kreditkategorier erhålls en bas för inom vilket spann påslaget skall ligga på för olika löptider.

För att identifiera hur stort påslaget skall vara för det enskilda bolaget används finansiella nyckeltal baserat på etablerade modeller för utvärdering av kreditvärdigheten.

Tjänsteskrivelse

Datum 2025-09-18
Diarienummer KS/2025:8

Som jämförelsematerial för bolagen används data från Statistiska Centralbyrån (SCB) avseende finansiella nyckeltal för ca 2 000 bolag inom den offentliga sektorn.

Modellen tillämpas i dagsläget för beräkning av borgensavgift på ca 200 kommunala bolag åt ca 80 kommuner.

Genom att basera borgensavgiften på marknadsdata vinns ett antal fördelar. Tillgången till aktuella data där nivåerna uppdateras är i princip konstant, samtidigt som data från marknaden är objektiva och neutrala. Modellen ger också en automatisk följsamhet mot förändrade förutsättningar på kapital- och kreditmarknaden. Det i kombination med en individuell justering av nivåerna baserat på respektive bolags aktuella finansiella status samt aktuell kapitalbindning, ger en objektiv modell för att fastställa borgensavgifterna. Marginalen för borgensavgiften beräknas på ett rullande treårs medelvärde vilket jämnar ut förändringar mellan åren.

Mot Mjölby Svartådal Energi AB (MSE) tillämpar Mjölby kommun samma borgensavgift som majoritetsägaren Linköpings kommun. Skälet är utifrån principen om att avgiften ska spegla vad bolaget självständigt skulle kunna låna till för ränta och nivån borde vara samma oberoende av att bolaget ägs gemensamt med Linköpings kommun via Tekniska Verken.

Beräknade avgifter för respektive bolag är enligt nedan:

Bolag	Beräknad borgensavgift
Bostadsbolaget i Mjölby AB	0,40%
Mjölby Svartådal Energi AB	0,40%
Fastighetsaktiebolaget Mjölby industribyggnader	0,80%

Den ekonomiska konsekvensen av en förändring till de beräknade borgensavgifterna följer enligt nedan.

	Borgen	Nuvarande avgift	Föreslagen avgift	Differens
Bolag	Nivå 31 aug	Årseffekt	Årseffekt	
Bostadsbolaget i Mjölby AB (-0,18%)	658 000 000	3 816 400	2 632 000	-1 184 400
Mjölby Svartådal Energi AB (+0,00%)	150 000 000	600 000	600 000	0
Fastighetsaktiebolaget Mjölby industribyggnader (+0,08%)	170 000 000	1 224 000	1 360 000	136 000
			Summa:	-1 048 400

Kommunstyrelsens förvaltning

Andreas Capilla
Kommundirektör

Stefan Knutsson
Redovisningsstrateg

MARGINALRAPPORT

Bostadsbolaget i Mjölby AB (justerad soliditet)

2025-05-07

Resultat

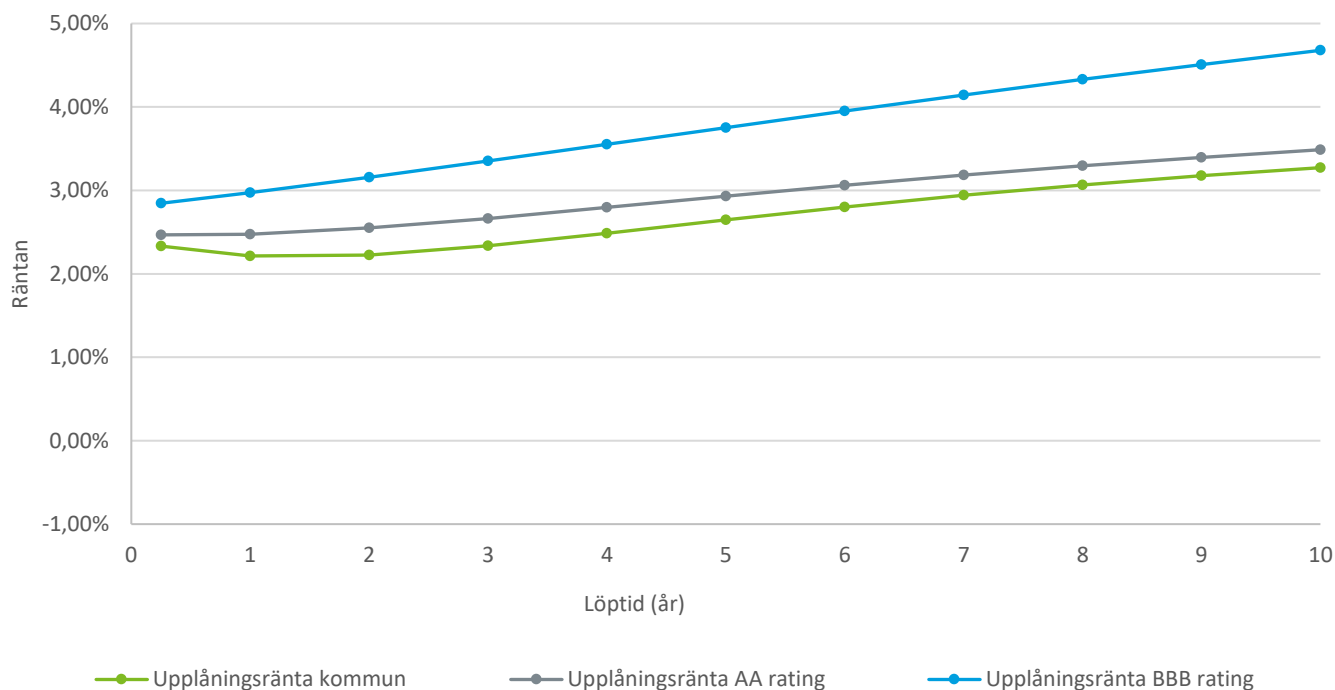
Marginalen har beräknats till **0,40%**.

Räntekurvor 2025-04-30

Denna rapport är framtagen för att bistå med ett beslutsunderlag avseende fastställande av marginal för interna lån alternativt borgensavgift. Beräkningsmodellen utgår från vad motsvarande privatägda bolag skulle kunna låna till på egna meriter och utgår från aktuella och relevanta marknadsnoteringar samt det enskilda bolagets individuella kreditvärdighet.

Nedan är uppskattad upplåningskostnad för:

1. Kommunen
2. Bolag med AA-rating
3. Bolag med BBB-rating

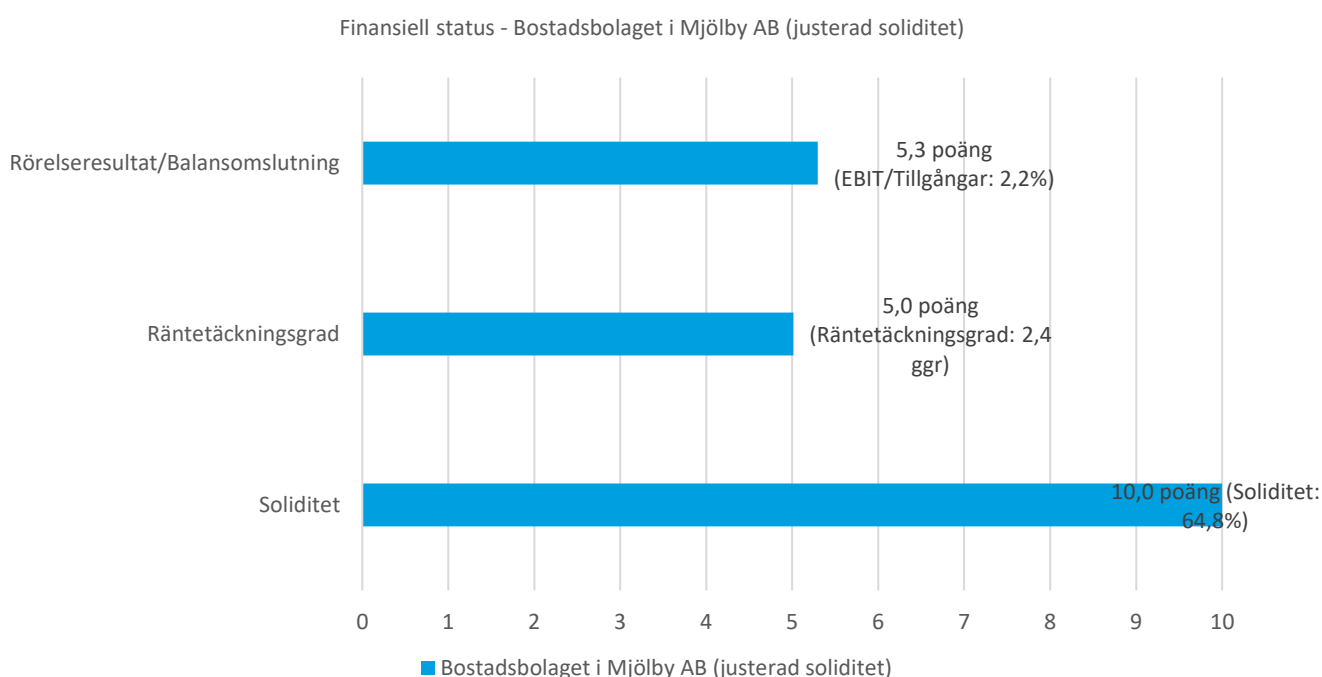
Individuell justering

För att erhålla rätt nivå inom räntespannet görs en analys av Bostadsbolaget i Mjölby AB (justerad soliditet):s finansiella status. Det jämförs med finansiell status på övriga kommunal- och regionsägda bolag i Sverige som har ett tillgångsvärde över 100 miljon SEK.

Finansiell status erhålls genom att jämföra följande tre nyckeltal:

- Rörelseresultat/Balansomslutning - Resultat före räntenetto och skatt i förhållande till totala tillgångar vilket ger ett mått på lönsamhete
- Räntetäckningsgrad - Resultat före finansnetto i förhållande till räntekostnader vilket speglar bolagets förmåga att täcka räntekostnader
- Soliditet - Justerat eget kapital i förhållande till totalt kapital vilket speglar bolagets betalningsförmåga på lång sikt

Utfall

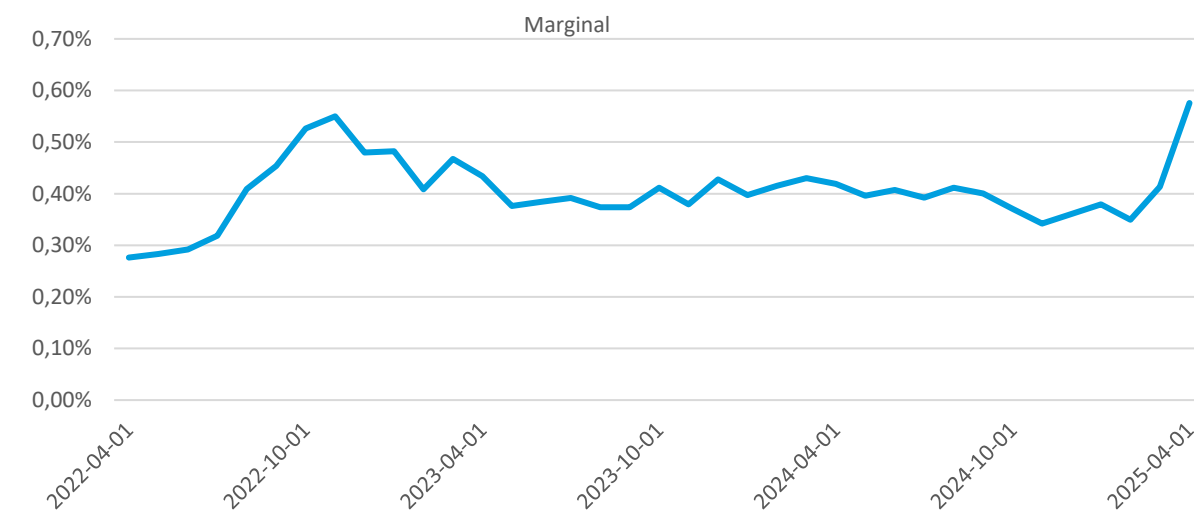

Bostadsbolaget i Mjölby AB (justerad soliditet) har erhållit **20,3** poäng av 30 möjliga. **32,3%** av räntespannet adderas på AA-kurvan och bildar bolagets räntekurva. Därtill tas hänsyn till bolagets omsättning.

Marginalen grundar sig på aktuell kapitalbindning och marginalen ökar med längre bindningstid. Aktuell kapitalbindning uppgår till 2,1 år per 2025-05-07

Marginal över tid

Marginalen förändras över tid beroende på att förutsättningarna på marknaden samt i bolaget förändras. Nedan illustreras utvecklingen av marginalen de senaste tre åren.

Rullande 3 års medelvärde för marginalen är beräknad till **0,40%**.

Appendix

1. Regelverk

När en kommun ställer ut lån till ett koncernbolag krävs ett räntepåslag. Om koncernbolaget lånar själv och kommunen tecknar ett borgensåtagande för lånet krävs också att kommunen skall ersättas för detta i form av en borgensavgift. Att det behövs en avgift eller ett räntepåslag utöver den faktiska upplåningskostnaden beror på EU-lagstiftning avseende statsstöd. Det är enligt lag inte tillåtet att ge offentligt ägda företag en konkurrensfördel genom att subventionera deras finansiering. Bolagens villkor för finansieringen ska vara marknadsmässig och motsvara den bolagen skulle erhålla om de hade varit ett fristående bolag utan kommunalt ägande. Vid sidan av EU-lagstiftning måste också Skatteverkets regler för internprissättning tas i beaktande. Påslaget får varken vara för högt eller för lågt då det skulle kunna ses som skatteplanering och överföring av vinstmedel. Internprissättningen av lån samt beräkning av borgensavgift måste alltså ske på marknadsmässiga grunder.

2. Metod marginalberäkning

Beräkning av borgensavgift respektive räntepåslag som tar sin utgångspunkt från publikt tillgänglig marknadsdata vilket sedan justeras individuellt per bolag baserat på dess finansiella status. Modellen baseras på följande parametrar:

- Genomsnittlig ränta på kommunens externa lån, inklusive eventuella derivat
- Ett bolagsspecifikt marginal, där marginalen ska motsvara en marknadsmässig ränteskillnad gentemot kommunens upplåning och vad det enskilda bolaget skulle kunna låna till på egna meriter om det vore privatägt

För att identifiera rätt nivå på det bolagsspecifika påslaget görs detta i fler steg. Till att börja med tas utgångspunkten i olika räntekurvor vilka motsvarar upplåningskostnaden för bolag med en liknande kreditvärdighet. Genom detta erhålles marknadsmässiga nivåer, samt adekvata relationer mellan upplåningskostnaden för låntagare med olika kreditvärdighet. Följande tre räntekurvor används:

Räntekurva kommun: Obligationer utgivna av kommuner

Räntekurva AA: Obligationer utgivna av bolag med AA-rating

Räntekurva BBB: Obligationer utgivna av bolag med BBB-rating

Vi utgår från att ett kommunalt bolag inte kan ha högre kreditvärdighet än AA, och ligger därför på eller över AA-kurvan. För att erhålla rätt nivå inom spannet av AA- och BBB-kurvan görs en analys av det individuella bolagets finansiella status som jämförs med finansiell status på övriga kommunal- och regionsägda bolag i Sverige. När räntenivån för det enskilda bolaget räknats fram jämförs det med kommunkurvan och skillnaden ger ett påslag. Därtill görs en justering beroende av omsättning.

Därefter görs en genomsnittsberäkning av påslaget de senaste tre åren. Det genomsnittsberäknade påslaget läggs sedan på den faktiska upplåningskostnaden för kommunen.

2.1 Marknadsräntor

För att beräkna marknadsräntor utgår vi från obligationer utgivna i SEK av emittenter med olika nivåer av kreditvärdighet (rating). Detta innebär att vi erhåller relevanta nivåer för samtliga räntenivåer för olika kreditkategorier anpassade efter svenska förhållanden

Disclaimer

Som grund för denna rapport har källor använts som i god tro har bedömts vara tillförlitliga. Söderberg & Partners kan inte garantera riktigheten i denna information eller ta på sig något ansvar för fullständighet. Söderberg & Partners ansvarar inte för direkta eller indirekta skador eller förluster, inklusive men inte begränsat till, förlorad och utebliven vinst, som kan uppkomma till följd av användandet av denna rapport eller dess innehåll. Mottagaren ansvarar helt för eventuellt vidare användande av innehållet i denna rapport såsom underlag till bokföring, publicering av finansiell information, beräkning av nyckeltal och riskmått mm.

Söderberg & Partners Wealth Management AB:s behandling av personuppgifter sker i enlighet med Bolagets dataskyddspolicy, se "Så behandlar Söderberg & Partners dina personuppgifter" på www.soderbergpartners.se.

MARGINALRAPPORT

Fastighetsbolaget Mjölby Industribyggnader

2025-05-07

Resultat

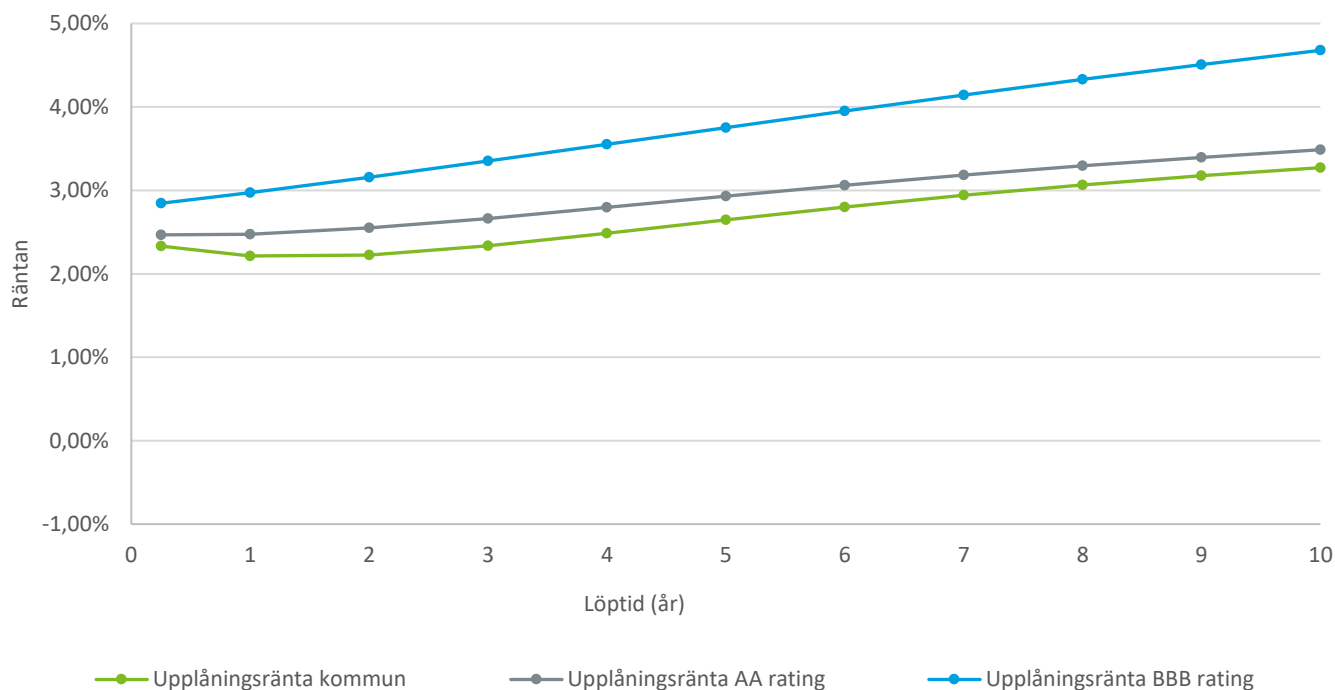
Marginalen har beräknats till **0,80%**.

Räntekurvor 2025-04-30

Denna rapport är framtagen för att bistå med ett beslutsunderlag avseende fastställande av marginal för interna lån alternativt borgensavgift. Beräkningsmodellen utgår från vad motsvarande privatägda bolag skulle kunna låna till på egna meriter och utgår från aktuella och relevanta marknadsnoteringar samt det enskilda bolagets individuella kreditvärdighet.

Nedan är uppskattad upplåningskostnad för:

1. Kommunen
2. Bolag med AA-rating
3. Bolag med BBB-rating

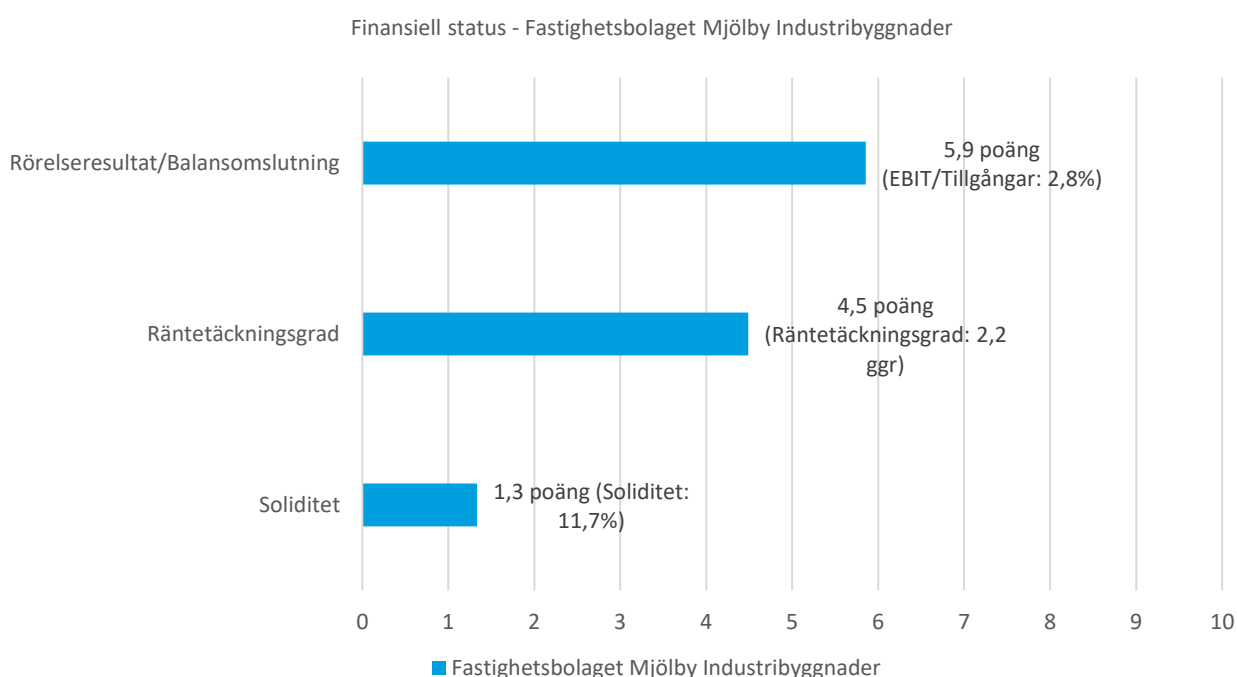
Individuell justering

För att erhålla rätt nivå inom räntespannet görs en analys av Fastighetsbolaget Mjölby Industribyggnader:s finansiella status. Det jämförs med finansiell status på övriga kommunal- och regionsägda bolag i Sverige som har ett tillgångsvärde över 100 miljon SEK.

Finansiell status erhålls genom att jämföra följande tre nyckeltal:

- Rörelseresultat/Balansomslutning - Resultat före räntenetto och skatt i förhållande till totala tillgångar vilket ger ett mått på lönsamhet
- Räntetäckningsgrad - Resultat före finansnetto i förhållande till räntekostnader vilket speglar bolagets förmåga att täcka räntekostnader
- Soliditet - Justerat eget kapital i förhållande till totalt kapital vilket speglar bolagets betalningsförmåga på lång sikt

Utfall

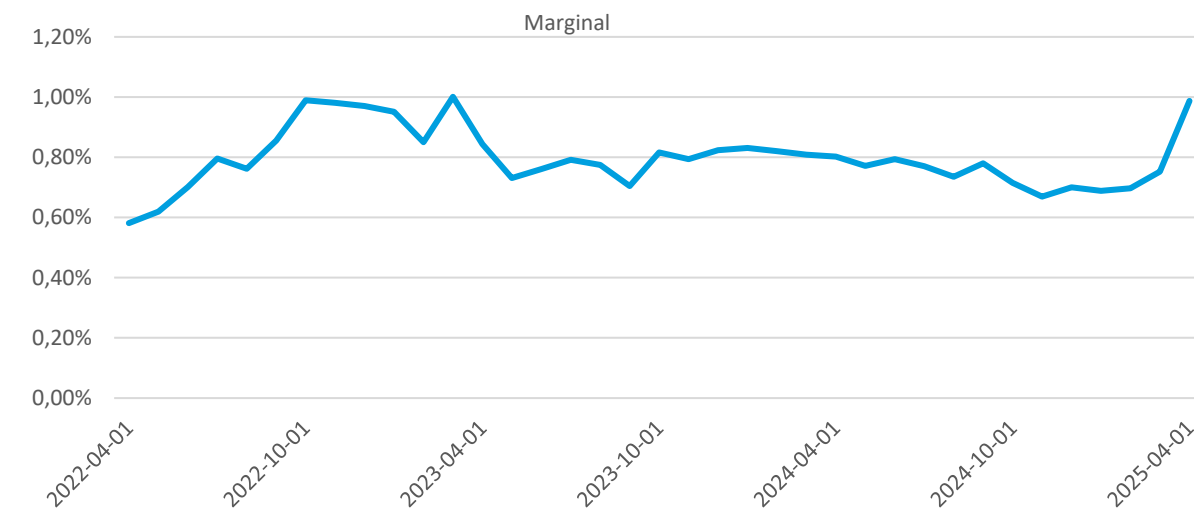

Fastighetsbolaget Mjölby Industribyggnader har erhållit **11,7** poäng av 30 möjliga. **61,1%** av räntespannet adderas på AA-kurvan och bildar bolagets räntekurva. Därtill tas hänsyn till bolagets omsättning.

Marginalen grundar sig på aktuell kapitalbindning och marginalen ökar med längre bindningstid. Aktuell kapitalbindning uppgår till 3,4 år per 2025-05-07

Marginal över tid

Marginalen förändras över tid beroende på att förutsättningarna på marknaden samt i bolaget förändras. Nedan illustreras utvecklingen av marginalen de senaste tre åren.

Rullande 3 års medelvärde för marginalen är beräknad till **0,80%**.

Appendix

1. Regelverk

När en kommun ställer ut lån till ett koncernbolag krävs ett räntepåslag. Om koncernbolaget lånar själv och kommunen tecknar ett borgensåtagande för lånet krävs också att kommunen skall ersättas för detta i form av en borgensavgift. Att det behövs en avgift eller ett räntepåslag utöver den faktiska upplåningskostnaden beror på EU-lagstiftning avseende statsstöd. Det är enligt lag inte tillåtet att ge offentligt ägda företag en konkurrensfördel genom att subventionera deras finansiering. Bolagens villkor för finansieringen ska vara marknadsmässig och motsvara den bolagen skulle erhålla om de hade varit ett fristående bolag utan kommunalt ägande. Vid sidan av EU-lagstiftning måste också Skatteverkets regler för internprissättning tas i beaktande. Påslaget får varken vara för högt eller för lågt då det skulle kunna ses som skatteplanering och överföring av vinstmedel. Internprissättningen av lån samt beräkning av borgensavgift måste alltså ske på marknadsmässiga grunder.

2. Metod marginalberäkning

Beräkning av borgensavgift respektive räntepåslag som tar sin utgångspunkt från publikt tillgänglig marknadsdata vilket sedan justeras individuellt per bolag baserat på dess finansiella status. Modellen baseras på följande parametrar:

- Genomsnittlig ränta på kommunens externa lån, inklusive eventuella derivat
- Ett bolagsspecifikt marginal, där marginalen ska motsvara en marknadsmässig ränteskillnad gentemot kommunens upplåning och vad det enskilda bolaget skulle kunna låna till på egna meriter om det vore privatägt

För att identifiera rätt nivå på det bolagsspecifika påslaget görs detta i fler steg. Till att börja med tas utgångspunkten i olika räntekurvor vilka motsvarar upplåningskostnaden för bolag med en liknande kreditvärdighet. Genom detta erhålles marknadsmässiga nivåer, samt adekvata relationer mellan upplåningskostnaden för låntagare med olika kreditvärdighet. Följande tre räntekurvor används:

Räntekurva kommun: Obligationer utgivna av kommuner

Räntekurva AA: Obligationer utgivna av bolag med AA-rating

Räntekurva BBB: Obligationer utgivna av bolag med BBB-rating

Vi utgår från att ett kommunalt bolag inte kan ha högre kreditvärdighet än AA, och ligger därför på eller över AA-kurvan. För att erhålla rätt nivå inom spannet av AA- och BBB-kurvan görs en analys av det individuella bolagets finansiella status som jämförs med finansiell status på övriga kommunal- och regionsägda bolag i Sverige. När räntenivån för det enskilda bolaget räknats fram jämförs det med kommunkurvan och skillnaden ger ett påslag. Därtill görs en justering beroende av omsättning.

Därefter görs en genomsnittsbereäkning av påslaget de senaste tre åren. Det genomsnittsbereäknade påslaget läggs sedan på den faktiska upplåningskostnaden för kommunen.

2.1 Marknadsräntor

För att beräkna marknadsräntor utgår vi från obligationer utgivna i SEK av emittenter med olika nivåer av kreditvärdighet (rating). Detta innebär att vi erhåller relevanta nivåer för samtliga räntenivåer för olika kreditkategorier anpassade efter svenska förhållanden

Disclaimer

Som grund för denna rapport har källor använts som i god tro har bedömts vara tillförlitliga. Söderberg & Partners kan inte garantera riktigheten i denna information eller ta på sig något ansvar för fullständighet. Söderberg & Partners ansvarar inte för direkta eller indirekta skador eller förluster, inklusive men inte begränsat till, förlorad och utebliven vinst, som kan uppkomma till följd av användandet av denna rapport eller dess innehåll. Mottagaren ansvarar helt för eventuellt vidare användande av innehållet i denna rapport såsom underlag till bokföring, publicering av finansiell information, beräkning av nyckeltal och riskmått mm.

Söderberg & Partners Wealth Management AB:s behandling av personuppgifter sker i enlighet med Bolagets dataskyddspolicy, se "Så behandlar Söderberg & Partners dina personuppgifter" på www.soderbergpartners.se.